

Uluslararası Göçün Göç Alan Ülkeler Açısından Ekonomik Belirleyicileri: G7 Ülkeleri için Panel Veri Analizi

Tuğba KONUK
Dr. Bağımsız Araştırmacı
yilmaz-tuba@outlook.com
<https://orcid.org/0000-0002-7381-4131>

Makale Başvuru Tarihi : 05.11.2024
Makale Kabul Tarihi : 16.12.2024
Makale Yayın Tarihi : 31.12.2024
Makale Türü: Araştırma Makalesi
DOI: 10.5281/zenodo.14583342

Özet

Anahtar Kelimeler
Uluslararası Göç,
Ekonomik
Büyüme, İşsizlik,
Enflasyon, G7
Ülkeleri

Dünya genelinde giderek artan uluslararası göç, evsahibi ülkelerin ekonomik, sosyal ve politik yapılarından etkilenebilmektedir. Göçmenlerin hareketleri özellikle ekonomik faktörler tarafından şekillenebilmektedir. Burada ev sahibi ülkenin ekonomik göstergeleri arasında yer alan ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyon oranları çekici faktörler olarak önemli bir paya sahiptir. Bu ekonomik göstergeler bireylerin göç etme kararlarını etkileyebilmektedir. Bu çalışmada uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri olarak bu üç factor inceleneyecektir. Bu çalışmanın amacı G7 ülkeleri için 1994-2022 yılları verilerini kullanarak ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyonun uluslararası göç üzerine etkilerini göç alan ülkeler açısından panel regresyon analizi yöntemiyle araştırmaktır. Elde edilen bulgulara göre ev sahibi ülkenin ekonomik büyümesinde meydana gelen bir artış net göç oranlarında da artış yaratmaktadır. İlaveten ev sahibi ülkenin işsizlik ve enflasyon oranlarında meydana gelen bir artış ülkenin net göç oranlarını azaltmaktadır.

Economic Determinants Of International Migration For Receiving Countries: Panel Data Analysis For G7 Countries

Abstract

Keywords:

International
Migration,
Economic Growth,
Unemployment,
Inflation, G7
Countries

International migration, which is increasing worldwide, can be affected by the economic, social and political structures of host countries. The movements of migrants can be shaped especially by economic factors. Here, economic growth, unemployment and inflation rates, which are among the economic indicators of the host country, have an important share as attractive factors. These economic indicators can affect individuals' decisions to migrate. In this study, these three factors will be analyzed as economic determinants of international migration. The aim of this study is to investigate the effects of economic growth, unemployment and inflation on international migration by using panel regression analysis method for G7 countries for the years 1994-2022. According to the findings, an increase in the economic growth of the host country leads to an increase in net migration rates. In addition, an increase in the unemployment and inflation rates of the host country decreases the net migration rates of the country.

1. GİRİŞ

Uluslararası göçlerin en önemli belirleyicilerinden biri hiç kuşkusuz ekonomidir. Göç alan ülkelerin gelirleri göçün en temel belirleyicileri arasında yer almaktadır. Göç kararının ailenin tamamı tarafından yada bireysel olarak verilmiş olmasına bakılmaksızın genellikle daha düşük gelir düzeyinden daha yüksek gelir düzeyine sahip olmanın temel amaç olduğu görülmektedir. Dolayısıyla genellikle göç kararı verilirken daha yüksek gelir düzeyine sahip ülkeler tercih edilmektedir. Özellikle gelişmiş ülkelerdeki gayri safi yurtiçi hasıla artışları bu ülkelere yönelen göç miktarında artışa neden olmaktadır (Muratoğlu ve Muratoğlu, 2016: 66). Bireylerin daha iyi yaşam koşulları, iş fırsatları ve güvenlik arayışları göç eden bireyler ve göç alan ülkeler için çeşitli sosyo-ekonomik etkiler meydana getirmektedir. Bu bağlamda ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyon gibi ekonomik faktörlerin uluslararası göçün belirleyicisi olarak ön plana çıktığı görülmektedir.

Küreselleşme ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda hisedilmesi ile uluslararası göç eğiliminde de önemli bir yere sahiptir (Ertürkmen, 2023: 268). Uluslararası göç gerçekleştirilirken hedef ülkenin daha yüksek gelir seviyesine sahip olması daha iyi ekonomik fırsatlar arayan göçmenler için göç kararı verirken ilk sıralarda yer alabilmektedir. Ev sahibi ülkelerdeki ekonomik büyüme daha iyi iş fırsatları ve yaşam koşulları arayan göçmenler için çekici faktör olarak ön plana çıkmaktadır. Ayrıca hedef ülkenin istihdam ve işsizlik oranları da göç eden bireylerin göç kararında etkili olabilmektedir (Köseoğlu ve Artan, 2020: 64). Şöyle ki genellikle göçmenler işsizlik oranlarının düşük olduğu iş olanaklarının fazla olduğu yerlere göç etmek istemektedirler.

Göç alan ülkelerdeki nüfusun yaşlı olması genellikle daha fazla göçmene ihtiyaç duyulduğunu gösterebilmektedir. Dolayısıyla bu durum özellikle vasıfsız işgücü gerektiren sektörlerde göçmenlere talep olduğunu gösterebilmektedir (Konuk ve Engin, 2022: 292). Bireylerin satın alma gücünü belirleyen enflasyon oranları da göç etme üzerine etkili olabilmektedir. Göç edilen ülkede yüksek enflasyon oranlarının olması bireylerin yaşam maliyetini direk etkileyerek refah seviyelerinde düşüş yaşamalarına sebep olabilmektedir. Göç alan ülkelerde düşük enflasyon oranlarının olması ekonomik istikrarı temsil etmektedir. Dolayısıyla göçmenler için bu ülkelere göç etmek daha cazip bulunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı G7 ülkeleri için 1994-2020 yılları verilerini kullanarak ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyonun uluslararası göç üzerine etkilerini çekici faktör olarak incelemektir. Bu doğrultuda giriş bölümünde göç alan ülkeler için ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyonun göç üzerine nasıl etki ettiği ile bilgilere değinilmiştir. İkinci bölümde literatür taramasına yer verilecek, üçüncü bölümde ekonometrik analiz ve bulgular yer alacak ve son olarak sonuç bölümünde çalışmadan elde edilen sonuçlara yer verilecektir.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri olarak ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyon literatürde yer alan çalışmalarda ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada da uluslararası göçün ev sahibi ülke açısından ekonomik belirleyicileri olarak ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyon göstergeleri yer almış olup bu konuda daha önce ele alınan çalışmalara yer verilmiştir.

Jennissen (2002), yapmış olduğu çalışmasında 1960-1998 dönemi veri seti kapsamında Batı Avrupa'da uluslararası göç üzerinde ekonomik belirleyicilerin etkisini incelemiştir. Söz konusu çalışmada net göç oranı, kişi başı GSYİH, İşsizlik oranı, eğitim seviyesi değişkenleri kullanılarak regresyon analizi yapılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, göç üzerinde kişi başı gayri safi yurtiçi hâsılanın olumlu etkisi görülürken, işsizliğin ise bir ülkenin net uluslararası göçü üzerinde olumsuz etki ortaya çıkardığı görülmüştür.

Morley (2006), çalışmasında Avustralya, Kanada ve ABD ülkelerini ele almıştır. Göç ve ekonomik büyüme ilişkisini 1990-2002 dönemi veri setinin kullanarak ARDL sınır testi ve Granger Nedensellik Testi yaklaşımı ile analiz etmiştir. Çalışmada Kişi başı göç alımı ve kişi başı gelir değişkenleri kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, kişi başı gayri safi yurtiçi hasılda meydana gelen artışın göçün nedeni olduğu görülmüştür.

Feridun (2007), çalışmasında İsveç için 1980-2004 dönemi verilerini ele alarak ARDL ve Granger Nedensellik analizi gerçekleştirmiştir. Göç, kişi başına GSYİH ve işsizlik arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmada değişkenlerin uzun dönemde denge ilişkisi içerisinde olduğu görülmüştür. İlaveten uzun dönemde göç ve kişi başına GSYİH arasında çift yönlü nedensellik olduğu görülmektedir.

Mayda (2007), çalışmasında 14 OECD ülkesi için 1980-1995 yılları arasındaki verileri ele alarak göç oranı, ortalama ücret, işçi başına GSYİH ve Gini katsayısı değişkenlerini kullanmıştır. Regresyon analizinin yapıldığı çalışmanın sonuçlarına göre gelir seviyesindeki artışların göç üzerinde pozitif ve anlamlı etkiler meydana getirdiği görülmüştür. Çalışmada ilaveten genç nüfusun toplam nüfus içerisindeki payının da bir ülkeye gelen göçün belirleyicileri arasında önemli bir yere sahip olduğu belirtilmiştir.

Gonzalez-Gomez ve OteroGiraldez (2011), çalışmalarında 1970-2005 yılları verilerini kullanarak Almanya ve İsviçre'de ekonomik büyüme ve göç arasındaki ilişkiye araştırmışlardır. Çalışmada reel kişi başına gayri safi yurt içi hasıla ve net göç verileri kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre Almanya'da uzun dönemde reel kişi başı gayrisafı yurtiçi hasıla ve net göç arasında bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin ekonomik büyümeden göç oranına doğru olduğu yönünde bulgulara rastlanmıştır. İsviçre için ise, uzun dönemde değişkenler arasında ilişki olduğuna dair ve değişkenlerin birbirinin nedeni olduğuna dair kanıtlar bulunmamaktadır.

Boubtane, Coulibaly ve Rault (2013), çalışmalarında 1980-2005 yılları verilerini ele alarak 22 OECD ülkesi için net göç, işsizlik ve reel kişi başına GSYİH arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmada "Bootstrap Panel Granger Nedensellik" testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgularda, işsizliğin göç oranını negatif etkilediği sonucuna ulaşılmıştır, göçün işsizliğin nedeni olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ekonomik büyümenin göç oranını artırdığı tespit edilirken, göç oranındaki artışın ekonomik büyümeye sebep olmadığı bulgusuna rastlanılmıştır.

Ortega ve Peri (2013), 1980- 2006 yılları verilerinin kullanıldığı çalışmada 120 göç veren ülkeden 15 OECD ülkesine göç akışı incelenmiştir. Göç edilen ülkenin kişi başına GSYİH oranı, kaynak ülkenin milli geliri ve göç maliyetleri değişkenlerinin kullanıldığı çalışmadan elde edilen bulgulara göre uluslararası göç yüksek kişi başı gayri safı yurtiçi hasılaya sahip olan doğru gerçekleşmektedir.

Kabaklarlı (2016), yapmış olduğu çalışmasında 1991-2014 dönemi veri setini kullanarak Ortadoğu ve Türkiye için Mülteci akımını belirleyen faktörleri Panel Veri Analizi yardımıyla test etmiştir. Söz konusu çalışmada Mülteci oranı, GDP, İşsizlik oranı değişkenleri kullanılmıştır. Yapmış olduğu Panel ARDL Eşbütünleşme analizi sonucunda kısa dönemde mülteciler ile işgücü piyasası arasındaki dengesizliklerin giderilemediği görülmüştür. Uzun dönemde işsizlik katsayısı dışındaki diğer değişkenlerin anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca uzun dönemde mülteciler ile araştırmaya mevzu bahis olan ülkelerdeki değişkenler arasında negatif yönlü bir ilişkinin varlığını ortaya konulmuştur.

Özcan (2016), çalışmasında Avustralya için 1966-2013 dönemini ele alınmıştır. Kişi başı GSYİH, işsizlik oranı ve net göç oranının değişken olarak kullanıldığı çalışmada Hatemi j Nedensellik Testi ve Toda Yamamoto Nedensellik Testi analizlerde kullanılmıştır. İşsizlik gelir ve göçmenlik arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmanın sonuçlarına göre hem kişi başı GSYİH'dan hemde işsizlik oranlarından göçe doğru bir nedensellik olduğu sonucuna varılmıştır. Fakat göçmenlerin Avustralya ekonomisi üzerinde herhangi bir etki meydana getirmediği sonucuna varılmıştır. Başka bir ifadeyle Avustralya da kişi başı GSYİH ne kadar yüksekse o kadar çok insanın Avustralya ya göç ettiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca Avustralya ya gelen göçmenlerin Avustralya ekonomisine herhangi bir zararlarının olmadığı ifade edilmektedir.

Köseoğlu ve Artan (2020), çalışmalarında 2000-2016 yılları verilerini ele alarak 27 OECD Ülkesi için göç, işsizlik ve gelir arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmada İşsizlik oranı, kişi başına düşen gelir ve ülkeye gelen toplam yabancı sayısının logaritması değişkenleri kullanılmıştır. Eşbütünleşme testi ve AMG tahmincisinin kullanıldığı çalışmanın bulgularına göre işsizlik oranının göç üzerinde negatif ve %1 seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Ayrıca kişi başına düşen gelirin katsayısının pozitif olduğu ve %1 seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır. İşsizlik oranında meydana gelen %1'lik artışın OECD ülkelerine gelen göçü %0,3 azalttığı görülmüştür. Buradan hareketle OECD ülkelerinde işsizlik artışının bu ülkelerin aldığı göçü yavaşlattığı belirtilebilir. Kişi başına düşen gelirdeki %1'lik artış ise OECD ülkelerine gelen göçü %1 oranında artırmaktadır. Bu bağlamda göç kararının verilmesinde ülkelerin gelir seviyelerinin önemli bir belirleyici olduğu ifade edilebilir.

Laila ve Khawlah (2020), çalışmalarında 1990-2017 verilerini kullanarak Arap Ülkelerinden Batı ülkelerine uluslararası göçün ekonomik ve ekonomik olmayan belirleyicilerini panel veri analizi yöntemiyle araştırmışlardır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre alıcı ülkede kişi başı düşen gelirin temsil ettiği ekonomik faktörün Arap ülkelerinden gelen göçmenler için güçlü çekici güç olduğu görülmektedir.

İmran (2020), çalışmasında 1990-2000 yılları verilerini kullanarak 103 ülke için göç stoku ile ekonomik, politik ve sosyal faktörlerin ilişkilerini araştırmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre ekonomik, politik ve sosyal kurumların göçün önemli çekici faktörleri olduğu görülmektedir.

Aleksy vd. (2022), çalışmalarında 2000-2018 yılları verilerini kullanarak FMOLS ve DOLS tahmincileri ile AB ve Doğu Avrupa Ülkeleri için net göç oranları ile ekonomik, sosyal, politik ve ekolojik faktörler arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre net göç oranları ile seçilen göstergeler arasında uzun dönemli ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. İlaveten AB ülkeleri için kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasılda bir artışın göçte %0.08'lik artış ortaya çıkardığı belirtilmiştir. Doğu Avrupa ülkelerinde ise işsizliğin göç üzerinde etkisinin daha belirgin olduğu ve işsizlikte meydana gelen %1'lik artışın göçte %0.24'lük düşüşe yol açtığı ifade edilmiştir.

Kyung-Keun (2022), çalışmasında 2000-2019 yılları verilerini ele alarak 36 hedef ülke ve 201 menşe ülke için göçün ekonomik belirleyicilerini araştırmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre ekonomik faktörler özellikle küresel finansal krizin ardından göçmenlik kalıpları üzerinde önemli ve güçlendirilmiş etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca ekonomik koşulların göç kararlarında kritik itici güce sahip olduğu belirtilmiştir.

Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde genellikle uluslararası göçün ekonomik belirleyicisi olarak ekonomik büyümenin ön planda olduğu görülmektedir.

3. EKONOMETRİK ANALİZ VE BULGULAR

Bu çalışmada G7 ülkelerinde uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri olarak büyüme, işsizlik ve enflasyon verileri kullanılmıştır. 1994-2022 yılları verileri ile panel veri analizi gerçekleştirilmiştir. Modelde kullanılan bağımlı değişken ve bağımsız değişkenlerin logaritması alınmıştır. Verilere Dünya Bankası (World Development Indicators)'ndan ulaşılmıştır. Analizde kullanılan verilerin açıklamalarına ve kaynaklarına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Değişkenlerin Tanımlanması

Değişkenler	Açıklama	Veri Yıl Aralığı ve Kaynağı
LNG	Logaritmik Net Göç	Dünya Bankası, WDI, 1994-2022
LKG	Logaritmik Kişi Başı GSYİH	Dünya Bankası, WDI, 1994-2022
LIS	Logaritmik İşsizlik Oranları	Dünya Bankası, WDI, 1994-2022
LTE	Logaritmik Tüketici Fiyat Endeksi	Dünya Bankası, WDI, 1994-2022

Ekonometrik analizde G7 ülke grubu ele alınmıştır. Tablo 2'de analize dahil edilen G7 ülke grubuna yer verilmektedir.

Tablo 2. Analizde yer alan G7 Ülkeleri

1	Almanya
2	Amerika Birleşik Devletleri
3	İngiltere
4	İtalya
5	Fransa
6	Japonya
7	Kanada

Logaritmik dönüşümleri yapılan denklem aşağıda 1 nolu eşitlikte gösterilmektedir:

$$LNG_{it} = \beta_0 + \beta_1 LKG_{it} + \beta_2 LIS_{it} + \beta_3 LTE_{it} + v_{it} \quad (1)$$

Çalışmada kullanılan modelde G7 ülkeleri ele alınmıştır. Bu modelde yer alan “i”, birim boyutunu, “t” zaman boyutunu göstermektedir.

$$i=(1\dots7) \text{ ve } (t= 1994\dots2022)$$

LNG: Uluslar arası Net Göç Logaritması.

LKG: Gayri safi Yurt İçi Hasıla Logaritması.

LIS: İşsizlik Oranları Logaritması.

LTE: Tüketici fiyat endeksi Logaritmasıdır.

Panel veri modellerinde klasik modelin geçerli olup olmadığı başka bir ifadeyle modelde birim ve/veya zaman etkisinin bulunup bulunmadığı bazı testler aracılığıyla analiz edilerek ortaya konulabilmektedir. F Testi ve Breush Pagan LM Testi bu testler arasında yer almaktadır (Konuk, 2024: 190). Bu çalışmada LM ve F testinden yararlanarak analizler gerçekleştirilmiştir. Bu testler serilerin birimlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektedir. Şayet seriler birimlere göre farklılık göstermiyorsa klasik modelin geçerli olduğu kabul edilmektedir. F testinin temel ve alternatif hipotezi ise şu şekildedir (Yerdelen Tatoğlu, 2020: 213).

H_0 : Birim ve/veya zaman etkiler sıfıra eşittir.

H_1 : Birim ve/veya zaman etkiler sıfırdan farklıdır.

Panel veri regresyon analizlerinde klasik model mi geçerli tesadüfi etkiler modeli mi belirleyebilmek için Bresuch- Pagan LM testi kullanılabilir. Bu testin hipotezleri aşağıda yer almaktadır:

H_0 : Birim ve/veya zaman etkinin varyansı sıfıra eşittir.

H_1 : Birim ve/veya zaman etkinin varyansı sıfırdan farklıdır.

Yani H_0 temel hipotezinde “birim ve/veya zaman etki yoktur” da denilebilmektedir. H_0 temel hipotezinin red edilmesi sonucunda oluşturulan modelde birim ve /veya zaman etkilerinin olduğuna karar verilmektedir. LM ve F testi sonucunda modelde birim ve/veya zaman etkilerinin olduğu tespit edildikten sonra, bu etkilerin sabit (Fixed) etki ya da Tesadüfî (Rassal) etki olduğu belirlenmelidir. Modelde sabit etkiler ve tesadüfi etkiler tutarlı ise burada etkinlik açısından hangisinin daha etkin olduğunu gösteren analiz Hausman Testidir ve hipotez şu şekilde kurulmaktadır:

H_0 : Açıklayıcı değişkenler ile hata terimi arasında korelasyon yoktur.

H_1 : Açıklayıcı değişkenler ile hata terimi korelasyondur (Yerdelen Tatoğlu, 2020: 196).

Uluslar arası göçün ekonomik belirleyicileri modeli için klasik model, sabit etkiler ve tesadüfi etkiler modelinin hangisinin en uygun olduğunu gösteren sonuçlar Tablo 3’ de özetlenmiştir.

Tablo 3. Panel Veri Regresyon Analizi Tahminci Testleri

	İstatistik Değerleri	Olasılık (Prob)Değerleri
F Testi	12.94 *	0.000
LM Testi	184.04*	0.000
Hausman Testi	0.79*	0.8509

Not: %5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir.

Tablo 3’de F, LM. ve Hausman test sonuçlarına yer verilmektedir. Tablo 3’e göre F testinin bulgularına göre olasılık (prob) değeri 0.05’den küçük yani $p=0.000<0.005$ olduğundan H_0 temel hipotezi reddedilerek birim ve/veya zaman etkinin varlığı kabul edilmiştir. Başka bir ifadeyle %5 anlamlılık seviyesinde Uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri modelinde birim ve/veya zaman etkinin varlığının anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır. Kısaca bu analiz sonucunda Klasik model olan Havuzlanmış EKK modelinin bu model için geçerli olmadığına karar verilmiştir.

Uluslararası göçün ekonomik belirleyicilerinin incelendiği modelde Bresuch –Pagan LM (1980) testi analiz sonuçları incelendiğinde χ^2 test istatistiğinin 184.04 olduğu görülmektedir. Ayrıca Prob(olasılık) değerinin 0,05’ten küçük yani $p=0.000<0.05$ olduğundan H_0 temel hipotezi reddedilmektedir. Bu durumda %5 anlamlılık seviyesinde birim ve/veya zaman etkinin varlığı anlamlı olduğu görülmektedir. Böylece LM testi analizi sonucuna göre klasik modelin geçerli olmadığına karar verilmiştir.

F testi ve Breusch- Pagan LM testi analiz sonuçlarına göre oluşturulan modelde havuzlanmış EKK yönteminin geçerli olmadığı görülmektedir. F, LM testi neticesinde birim ve/veya zaman etkinin tespiti sonucunda, etkinin sabit etki mi ya da tesadüfi(rassal) etkimi olduğunu analiz etmek için Hausman Testi kullanılmıştır. Tablo 3’ de açıklandığı gibi prob(olasılık) değeri % 5 anlamlılık düzeyinden büyük ($p=0.85>0.05$) çıkmıştır. Bu sonuca göre H_0 temel hipotezi reddedilmemektedir. Uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri modeli için uygun analiz yönteminin tesadüfi(rassal) etkiler modeli olduğu görülmektedir.

Uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri modelinde tesadüfi (rassal) etki regresyon analizinin uygun olduğu görülmüş ve Heteroskedasite, Otokorelasyon, Birimler arası korelasyon problemlerinin var olup olmadığını sınamak için varsayım testleri yapılmıştır. Çalışmada tahmin yöntemi olarak tesadüfi etkiler modeli belirlenmiştir. Tesadüfi etkiler modelinde heteroskedasitenin varlığını sınamak için Levene (1960), Brown ve Forstye (1974) analizleri yapılmıştır. Bu analizlerin sonuçlarına Tablo 4’de yer verilmektedir.

Tablo 4. Heteroskedasite Test Sonuçları

	χ^2	Prob. Değeri
W0	17.0548*	0.000
W50	13.7829*	0.000
W10	16.4102*	0.000

* Not: %5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir.

Tablo 4’de tesadüfi etkiler modelinde heteroskedasite test sonuçlarına yer verilmiştir. Heteroskedasite sonucuna göre prob (olasılık) değerleri 0.05’ten küçük ($p=0.000<0.05$) olduğu için H_0 “heteroskedasite yoktur” şeklinde kurulan temel hipotez reddedilmiş ve birimlere göre heteroskedasite probleminin olduğu tespit edilmiştir.

Tesadüfi etkiler modelinin etkinliğinde Otokorelasyon probleminin olup olmadığı Durbin Watson Testi ve Baltagi-Wu (1999) En İyi Değişmez LBI Testi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 5’de sonuçlara yer verilmektedir.

Tablo 5. Otokorelasyon Test Sonuçları

Modified Bhargava vd. Durbin Watson	0.2616
Baltagi –Wu LBI	0.4096

Tablo 5’de Tesadüfi etkiler modelinde Otokorelasyon test sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 5’de gösterilen her iki test içinde elde edilen kritik değerlerin 2’nin altında olduğu görülmektedir ve H_0 “Otokorelasyon yoktur” şeklinde kurulan sıfır hipotezi reddedilmiştir. Bu yüzden tesadüfi etkiler modelinde otokorelasyon probleminin olduğu görülmektedir.

Friedman testi Birimler arası korelasyonun varlığını sınamak için kullanılmıştır. Tesadüfi etkiler modelinde birimler arası korelasyon bulguları Tablo 6.’da gösterilmektedir.

Tablo 6. Birimler Arası Korelasyon Test Sonuçları

	χ^2	Prob. Değeri
Friedman Testi	43.834*	0.000

Not: %5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir

Tablo 6’da Modele ait birimler arası korelasyon test sonuçları yer almaktadır. Tabloya göre her iki test içinde bakıldığında 0.05 anlamlılık düzeyinde $p=0.000<0.05$ olduğu için H_0 “birimler arası korelasyon yoktur” şeklinde kurulan temel hipotez reddedilmektedir. Dolayısıyla tesadüfi etkiler modelinde birimler arası korelasyonun varlığının olduğu sonucu yapılan Friedman Testi ile elde edilmiştir.

Uluslararası göçün ekonomik belirleyicilerini araştırdığımız modelimizde heteroskedasite, birimler arası korelasyon ve Otokorelasyon problemi bulunmaktadır. Dolayısıyla yapılan tahminler tutarlılığını ve etkinliğini kaybetmektedir. Uluslararası göçün ekonomik belirleyicilerinin Driscoll – Kraay dirençli tahminci ile tahmin edilmesi gerekmektedir. Driscoll-Kraay tahminci sonuçlarına Tablo 7’de yer verilmektedir.

Tablo 7. Driscoll- Kraay Dirençli Tahminci Sonuçları

	Katsayı	DriscollKraaySt	t	P> t
LKG	4.2467	0.6899	6.16	0.000
LIS	-0.6258	0.2308	-2.72	0.011

LTE	-1.9798	0.6617	-2.99	0.006
Sabit	-9.7840	2.6939	-3.63	0.001
Prob(Olasılık)	0.000			

Not: %5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir

Tablo 7’de yer alan Driscoll- Kraay dirençli tahminci sonuçlarına göre G7 ülkeleri için 1994-2022 yılları arası verileri kullanılarak elde edilen Uluslararası Göçün Ekonomik Belirleyicileri modeli için LKG, LIS ve LTE değişkenleri istatistiksel olarak anlamlıdır. ($P > |t|$ değeri 0.000)

Driscoll-Kraay dirençli tahminci sonuçlarından elde edilen bulgularda Uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri modelinde büyüme, işsizlik ve enflasyon göstergelerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır. Burada ekonomik büyümede meydana gelen % 1’lik bir artışın uluslararası göçü %4.2467 oranında artırdığı, işsizlik oranlarında meydana gelen %1’lik bir artışın uluslararası göçü %0.6258 oranında azalttığı ve enflasyon oranlarında meydana gelen %1’lik bir artışın da uluslararası göçü %1.9798 azalttığı görülmektedir.

Başka bir ifadeyle ekonomik büyüme değişkeni olan LKG’de meydana gelen %1’lik bir artış uluslararası göç değişkeni olan LGN’yi %4.2467 oranında artırmaktadır. İlaveten İşsizlik değişkeni olan LS’de ve enflasyon değişkeni olan LTE’de meydana gelen %1’lik bir artış sırasıyla uluslararası göç değişkeni olan LGN’yi %0.6258 ve %1.9798 oranında azalttığı görülmektedir.

Analizden elde edilen bulguların literatürde yer alan Jenissen (2002), Morley (2006), Mayda(2007) ve Köseoğlu ve Artan (2020)’nin çalışmalarıyla uyumlu olduğu görülmektedir. G7 ülkeleri için ekonomik büyümenin yüksek olması işsizlik ve enflasyon oranlarının düşük olması bu ülkelere uluslararası göçü artırmaktadır.

4. SONUÇ

Tarih boyunca toplumların ekonomik, sosyal ve kültürel yapılarında önemli değişiklikler yaratan uluslararası göç hareketlerinin temelinde bireylerin ve ailelerin daha iyi yaşam koşullarına ulaşma isteği yer almaktadır. Bu süreç her ne kadar bireysel istek gibi görünse de göç alan ülkelerin ekonomik belirleyicileri uluslararası göç üzerinde kritik rol oynamaktadır. Hedef ülkelerin ekonomisinde ekonomik büyüme oranları, istihdam ve işsizlik oranları ve ekonomik istikrar durumları göç edenler için belirleyici ekonomik faktörler olarak ön plana çıkmaktadır. Göç alan ülkelerdeki iş gücü piyasasının ihtiyaçları göçmenlerin hangi ülkelere yöneleceğini belirleyen en önemli unsurlar arasında yer almaktadır.

Bu çalışmanın amacı G7 ülkeleri için uluslararası göçün belirleyici faktörleri olarak ekonomik büyüme, işsizlik ve enflasyon oranlarının uluslararası göç üzerine etkilerini göç alan ülke açısından araştırmaktır. Bu bağlamda 1994-2022 yılları arasındaki yıllık veriler kullanılarak panel veri analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre Uluslararası göçün ekonomik belirleyicileri modelinde büyüme, işsizlik ve enflasyon göstergelerinin anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır. Burada ekonomik büyümede meydana gelen % 1’lik bir artışın uluslararası göçü %4.2467 oranında artırdığı, işsizlik oranlarında meydana gelen %1’lik bir artışın uluslararası göçü %0.6258 oranında azalttığı ve enflasyon oranlarında meydana gelen %1’lik bir artışın da uluslararası göçü %1.9798 azalttığı görülmektedir. Başka bir ifadeyle göç alan ülkelerdeki büyüme oranlarında meydana gelen artışlar ülkelere gelen göçü de artırmaktadır. İlaveten göç alan ülkelerin işsizlik ve enflasyon oranlarındaki artışlar ülkelere gelen uluslararası göçü azaltmaktadır.

Çalışmada elde edilen bulguların literatürde yer alan Jenissen (2002), Morley (2006), Mayda(2007) ve Köseoğlu ve Artan (2020)’nin çalışmalarıyla uyumlu olduğu görülmektedir. G7 ülkeleri için ekonomik büyümenin yüksek olması işsizlik ve enflasyon oranlarının düşük olması bu ülkelere uluslararası göçü artırmaktadır.

Uluslararası göçün hedef ülke açısından ekonomik belirleyicilerini anlamak ne kadar önemli ise göç alma sürecini yönetmekte bir o kadar önem arz etmektedir. Göç politikalarını göç alan ülkelerin ekonomik

ihtiyaçlarına göre belirlemeleri gerekmektedir. Yerel halkın ve göçmenlerin refahını artıracak politikalar geliştirilmelidir. Bu açıdan sektörel iş gücü ihtiyaçlarına yönelik politikalar geliştirilebilir. Göç alan ülkelerin iş gücü piyasalarındaki açıkları belirleyerek sektörel bazda göç politikaları uygulaması gerekmektedir. Göçmenlerin topluma entegrasyonunu sağlayabilmek adına dil eğitimi, mesleki eğitim ve sosyal uyum projelerine yatırımlar yapılması entegrasyon programlarını güçlendirebilir. Göçmenlerin hedef ülkede girişimci olabilmeleri için destek mekanizmaları oluşturulabilir. Son olarak nitelikli göçmenleri ülkeye çekebilmek için özel vize programları oluşturulabilir.

KAYNAKLAR

- Aleksy, K., Oleksii, L., Tetyana, P., Henryk, D., Rafis, A., & Denys, P. (2022). International Migration Drivers: Economic, Environmental, Social, and Political Effects. *Sustainability*, 14(11):6413-6413. doi: 10.3390/su14116413
- Boubtane, E., Coulibaly, D. & Rault, C. (2013). Immigration, Unemployment and GDP in The Host Country: Bootstrap Panel Granger Causality Analysis on OECD Countries, *CES Working Papers*, 2013.14., pp.1-30.
- Ertürkmen, G. (2023). Küreselleşme ve Ekonomik Büyümenin Tüketim Üzerindeki Etkisi: BRICS Ülkelerinden Kanıtlar, *Uluslararası Akademik Birikim Dergisi*, 6, 261-270.
- Feridun, M. (2004). Immigration, Income and Unemployment: An Application of the Bounds Testing Approach To Cointegration, *Project MUSE Scholarly Journals Online*, Lough borough University, U.K, *The Journal of Developing Areas*, Vol. 41, No. 1, pp. 37-49.
- Gonzalez, G.,M., & Graldez, O., S. (2011). The Causality Between Economic Growth and Immigration In Germany and Swetzerland, *The Economic and Social Review*, 53(1), ss.37-59.
- Imran, Arif. (2020). The determinants of international migration: Unbundling the role of economic, political and social institutions. *The World Economy*, 43(6):1699-1729. doi: 10.1111/TWEC.12889
- Jennissen, R. (2003). Economic Determinant of Net International Migration İn Western Europe, *European Journal of Population*, ss. 171-198.
- Kabaklarlı, E. (2016). Mülteci Akımını Belirleyen Faktörlerin Makro Ekonomik Panel Veri Analizi (Ortadoğu ve Türkiye). *Aksaray Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(2), 56-60.
- Konuk, T., & Engin, C. (2023). Uluslararası Göçün İşsizlik ve Enflasyon Üzerine Etkisi: Panel Veri Analizi. Öneri. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.1178132>
- Konuk, T. (2024). Suriye'ye Komşu Dört Ülkede Mültecilerin Ekonomik Büyüme Üzerine Etkisi: Panel Regresyon Analizi. *Güncel Makro İktisat Uygulamaları*. 10.58830/ozgur.pub495.c2070
- Kyung-Keun, K. (2022). Revisiting a Gravity Model of Immigration: A Panel Data Analysis of Economic Determinants. *East Asian Economic Review*, 26(2):143-169. doi: 10.11644/kiep.eaer.2022.26.2.408
- Köseoğlu, M., & Artan G. (2020). Göç, işsizlik ve Gelir Arasındaki İlişkilerin Analizi: OECD Ülkeleri Örneği, *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 6(1), ss. 61-81.
- Laila, T., M., & Khawlah, A. (2020). Determinants of international migration: an applied study on selected arab countries (1995-2017). *International Journal of Economics and Financial Issues*, 10(2):6-19. doi: 10.32479/IJEFI.9106
- Mayda, A. M.(2007). International Migration: A Panel Data Analysis of the Determinants of Blateral Flows, *Journal of Population Economics*, 7(7), pp. 1-23.
- Morley, B. (2006). Causality Between Economic Growthand Immigration an ARDL Bounds Testing Approach, *Economic Letters* 90, pp. 72-76.

- Muratoğlu, G., & Muratoğlu Y. (2016). 1960-2010 Döneminde Türkiye'den OECD Ülkelerine Gerçekleşen Göçün Çekim Modeli ile Analizi", Ekonomik Teori ve Analiz Dergisi, 1, ss. 51-69.
- Ortega, F. Ve Peri G. (2013). The Effect of Income and Immigration Policies on International Migration, Migration Studies, 1(1), pp. 47-74.
- Özcan, B. (2016). The Nexus of Immigration and Economic Conditions in Australia, Journal of Business Strategies, pp. 138- 153.
- Tatoğlu, Y.F., (2020). Panel veri ekonometrisi, Beta Yayını.
- World Data Bank 2024. <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=World-Development-Indicators>, (06.09.2024).